

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM SZKOLENIA OKRESOWEGO BHP DLA PRACODAWCÓW I INNYCH OSÓB KIERUJĄCYCH PRACOWNIKAMI URZĘDU GMINY I MIASTA SZADEK

Program opracowano na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 roku w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860 z późn. zm.).

I. Cel szkolenia

Celem pierwszego szkolenia jest przygotowanie pracodawcy do wykonywania ciężących na nim obowiązków w zakresie bhp oraz rozszerzenie i pogłębienie wiedzy i umiejętności nabytych przez osoby kierujące pracownikami podczas szkolenia wstępnego (i ewentualnie szkolenia okresowego w związku z zatrudnieniem na innym stanowisku).

W trakcie szkolenia należy skoncentrować się głównie na tematach dotyczących:

- a) oceny zagrożeń występujących w procesach pracy oraz ryzyka związanego z tymi zagrożeniami,
- b) kształtowania bezpiecznych i higienicznych warunków pracy,
- c) ochrony pracowników przed zagrożeniami związanymi z wykonywaną pracą.

Podczas kolejnych szkoleń okresowych bhp dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami należy aktualizować i uzupełniać wiedzę i umiejętności nabyte uprzednio.

II. Uczestnicy szkolenia

Szkolenie jest kierowane do:

- a) pracodawcy: Burmistrza Gminy i Miasta Szadek,
- b) osób kierujących pracownikami m.in: sekretarza, skarbnika, kierowników referatów, kierowników podległych jednostek.

III. Czas trwania

Szkolenie powinno trwać co najmniej 16 godzin lekcyjnych. Szkolenie należy rozłożyć na poszczególne etapy i przeprowadzać je w co najmniej 2 dni.

IV. Sposób organizacji szkolenia

Szkolenie powinno być zorganizowane w formie kursu na podstawie szczegółowego programu szkolenia nie rzadziej niż raz na 5 lat. Podczas szkolenia konieczne jest stosowanie odpowiednich środków dydaktycznych, w szczególności filmów, tablic dydaktycznych, prezentacji multimedialnych.

Uczestnicy kursu powinni otrzymać na czas trwania kursu odpowiednie materiały umożliwiające przyswojenie wiadomości i umiejętności objętych programem szkolenia (np. skrypty, przepisy).

Organizatorem szkolenia pracodawcy nie może być on sam - może prowadzić je wyłącznie jednostka zewnętrzna uprawniona do takiej działalności na podstawie przepisów o systemie oświaty.

Szkolenie należy zakończyć egzaminem sprawdzającym wiedzę uczestników szkolenia. Zdanie egzaminu stanowi podstawę do wydania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia.

V. Ramowy program szkolenia

Lp.	Temat szkolenia	Liczba godzin teorii *	Liczba godzin praktyki*
1.	Wybrane regulacje prawne z zakresu prawa pracy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, z omówieniem źródeł prawa międzynarodowego (dyrektyw WE, konwencji MOP): a) aktualne przepisy (z uwzględnieniem zmian), w tym dotyczące: - obowiązków w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz odpowiedzialności za naruszenie przepisów i zasad bhp, - ochrony pracy kobiet i młodocianych, - profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami, - szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, - organizacji nadzoru i kontroli warunków pracy, b) problemy związane z interpretacją niektórych przepisów.	3	
2.	Identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, uciążliwymi i niebezpiecznymi oraz ocena ryzyka związanego z tymi zagrożeniami.	2	1
3.	Organizacja i metody kształtowania bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, z uwzględnieniem stanowisk wyposażonych w monitory ekranowe; zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy.	3	
4.	Analiza okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz związana z nimi profilaktyka; omówienie przyczyn charakterystycznych wypadków przy pracy, ze szczególnym uwzględnieniem wypadków powstałych na skutek niewłaściwej organizacji pracy, oraz związanej z nimi profilaktyki.	2	
5.	Organizacja i metodyka szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (z uwzględnieniem metod prowadzenia instruktażu stanowiskowego) oraz kształtowanie bezpiecznych zachowań pracowników w procesach pracy.	1,5	0,5
6.	Zasady postępowania w razie wypadku w czasie pracy i w sytuacjach zagrożeń (np. pożaru, awarii), w tym zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.	0,5	0,5
7.	Skutki ekonomiczne niewłaściwych warunków pracy (np. świadczenia z tytułu warunków pracy, składka na ubezpieczenia społeczne pracowników).	1	
8.	Problemy ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska naturalnego.	1	

Razem:		14	2

*) W godzinach lekcyjnych trwających 45 minut.

VI. Szczegółowy program szkolenia

Ad. 1

Wybrane regulacje prawne z zakresu prawa pracy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, z omówieniem źródeł prawa międzynarodowego (dyrektyw WE, konwencji MOP).

Polska jest członkiem Unii Europejskiej i należy do społeczności międzynarodowej, dlatego źródłem prawa krajowego jest nie tylko nasza ustawa zasadnicza- Konstytucja RP, ale także przyjęte przez nasze państwo konwencje międzynarodowe i traktaty założycielskie Wspólnot Europejskich. W zakresie prawa pracy, w tym spraw dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, są to konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy, dyrektywy Unii Europejskiej. Dyrektywy stanowią tylko o celach do osiągnięcia przez władze krajowe. Obowiązującym prawem są krajowe akty prawne oparte na dyrektywach.

Należy omówić m.in. regulacje prawne w zakresie:

1. Podstawowych obowiązków i uprawnień:
 - a) pracodawcy,
 - b) osób kierujących,
 - c) pracowników.
2. Odpowiedzialność porządkowa pracowników za nieprzestrzeganie przepisów bhp: kara upomnienia, nagany, kara pieniężna.
3. Odpowiedzialność materialna pracowników.
4. Zasada równego traktowania w zatrudnieniu.
5. Mobbing- przeciwdziałanie.
6. Czas pracy, urlopy pracownicze, urlop na żądanie.
7. Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem.
8. Zasady przydzielania i stosowania odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej:
 - a) rodzaje ochron indywidualnych, odzieży i obuwia roboczego oraz ich stosowanie,
 - b) regulamin przydziału odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej,
 - c) używanie odzieży własnej,
 - d) zapewnienie prania lub ekwiwalent pieniężny za pranie, konserwację i naprawę odzieży.
9. Ochrona pracy kobiet:
 - a. wykaz prac uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią w Urzędzie Gminy i Miasta Szadek,
 - b. najwyższe dopuszczalne normy dźwigania,
 - c. ochrona kobiet w ciąży oraz w czasie opieki nad dzieckiem,
 - d. prawo do przerw z tytułu karmienia dziecka piersią,
 - e. przywileje kobiet wychowujących dzieci – urlopy macierzyńskie, rodzicielskie, wychowawcze.
10. Wykaz prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac. Obowiązki pracodawcy w związku z zatrudnianiem młodocianych pracowników. Warunki i sposób zatrudniania młodocianych, w tym: czas pracy i nauki

(zwolnienie na wypełnienie obowiązku nauki, zakaz zatrudniania w godzinach nadliczbowych i porze nocnej, urlopy wypoczynkowe, programy nauczania).

11. Profilaktyczna opieka zdrowotna nad pracownikami, m.in:
 - a) badanie czynników środowiska pracy,
 - b) ocena ryzyka zawodowego- obowiązek informowania pracowników,
 - c) jednostki uprawnione do wykonywania badań lekarskich pracowników – medycyna pracy,
 - d) badania lekarskie: wstępne , okresowe i kontrolne,
 - e) badania specjalistyczne (dla poszczególnych grup zawodowych): badanie stanu zdrowia i predyspozycji psychicznych do kierowania pojazdami, badania psychologiczne, badania sanitarne, badania na wysokości powyżej 3m,
 - f) stosowanie przerw w czasie pracy,
 - g) napoje do picia oraz posiłki profilaktyczne,
 - h) środki do udzielania pierwszej pomocy,
 - i) wymagania dla pomieszczeń i stanowisk pracy, zaplecze higieniczno-sanitarne.
12. Szkolenia w dziedzinie bhp (m.in.: organizacja szkoleń, wymagania kwalifikacyjne pracowników i związane z tym dokumenty, programy szkoleń, warunki dopuszczenia do pracy, obowiązki informacyjne względem pracowników).
13. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy –zasady tworzenia, obowiązki służby bhp.
14. Nadzór i kontrola warunków pracy:
 - a) państwowy nadzór nad warunkami pracy m.in.:
 - Państwowa Inspekcja Pracy,
 - Państwowa Inspekcja Sanitarna,
 - Urząd Dozoru Technicznego,
 - Prokuratura,
 - Główny Inspektorat Nadzoru Budowlanego,
 - b) społeczny nadzór nad warunkami pracy:
 - Związki Zawodowe,
 - Społeczna Inspekcja Pracy.
15. Odpowiedzialność karna pracodawców i osób kierujących pracownikami.
16. Problemy związane z interpretacją niektórych przepisów.

Ad.2

Identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, uciążliwymi i niebezpiecznymi oraz ocena ryzyka związanego z tymi zagrożeniami.

1. Prawidłowo prowadzone szkolenie musi dać jego uczestnikom wiedzę na temat klasyfikacji czynników szkodliwych i niebezpiecznych występujących w procesach pracy, szczególnie tych dotyczących ich zakresu działania.

Ogólna analiza i ocena czynników szkodliwych i uciążliwych:

 - a) czynniki fizyczne: hałas, wibracja, mikroklimat, promieniowanie optyczne, promieniowanie jonizujące, promieniowanie laserowe, pole elektromagnetyczne, pole elektrostatyczne, pyły przemysłowe,
 - b) czynniki chemiczne:
 - --- o właściwościach wybuchowych,
 - --- łatwo palne,
 - --- substancje chemiczne toksyczne, drażniące, uczulające,
 - --- substancje rakotwórcze, mutagenne,
 - --- niebezpieczne dla środowiska,

- c) czynniki biologiczne:
 - --- mikroorganizmy roślinne i zwierzęce oraz wytwarzane przez nie toksyny i alergen,
 - --- makroorganizmy roślinne i zwierzęce,
- d) czynniki psychofizyczne:
 - --- obciążenie fizyczne (statyczne i dynamiczne),
 - --- obciążenie psychoneurologiczne,
- e) czynniki społeczne.

Ogólna analiza i ocena wybranych czynników niebezpiecznych :

- a)- zagrożenia elementami luźnymi, ostrymi oraz wystającymi,
- b)- zagrożenia związane z przemieszczaniem się ludzi,
- c)- zagrożenia porażeniem prądem elektrycznym,
- d)- zagrożenia poparzeniem,
- e)- zagrożenia pożarowe,
- f)- zagrożenia podczas użytkowania maszyn i urządzeń ręcznych.

2. Omówienie zagrożeń, które mogą występować na stanowiskach pracy w Urzędzie Gminy i Miasta Szadek:

- czynniki wypadkowe:

- pożar na skutek niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń: wady instalacji elektrycznej, urządzeń elektrycznych, czy też zaprószenia ognia spowodowane złamaniem zakazu palenia papierosów,
- porażenie prądem elektrycznym podczas użytkowania urządzeń zasilanych prądem elektrycznym (m.in. drukarka, komputer, kserokopiarka, czajnik elektryczny), niesprawnych, podczas prób ich naprawy,
- poślizgnięcie, potknięcie i upadek podczas przemieszczania się,
- poparzenia wrzątkiem przy parzeniu lub piciu herbaty,
- nieostrożne wykorzystywanie ostrych narzędzi biurowych, użytkowanie dużej ilości papieru– skutkiem czego mogą być skaleczenia, rany cięte,
- zagrożenie upadkiem z wysokości (np. upadek z drabiny podczas mycia okien),
- zagrożenie przygnieceniem ciężkimi elementami podczas ich przesuwania przy sprzątanii, remontach,
- zagrożenia mechaniczne powodowane przez elementy używanych urządzeń. Do podstawowych zagrożeń mechanicznych zalicza się zagrożenie: zgniataniem, cięciem, wplątaniem, wciągnięciem, pochwytnieniem przez elementy obrotowe maszyn, kluciem, uderzeniem, ścieraniem,
- uderzenie odpryskami obrabianego materiału podczas szlifowania,
- zagrożenie skaleczeniem się, uderzeniem o ostre krawędzie,
- zagrożenia związane z narzędziami ręcznymi (szczotki druciane, młotki, śrubokręty, nożyce, łopaty, grabie, sekatory), zetknięcie się z ostrymi krawędziami np. ostrzem noża,
- zagrożenia spowodowane pracą kosą spalinową, kosiarką: uderzenie przez kamienie znajdujące się na obszarze wykonywanej pracy, niebezpieczna odległość zespołu tnącego od kończyn dolnych,
- zagrożenie wypadków drogowych (prowadzenie pojazdu uprzywilejowanego, sprzątanie terenów zielonych przy drogach i parkingach),

- zagrożenie wybuchem: zbyt wysoka temperatura lub ciśnienie wewnątrz kotła, zużycie materiału, z którego wykonano kocioł - możliwość ciężkich urazów i oparzeń na skutek rozsadzenia kotła,
 - zagrożenie poparzenia: wadliwe zawory bezpieczeństwa w instalacji CO, gorące powierzchnie, gorąca woda,
 - zagrożenie zatruciem, w tym śmiertelne, zwłaszcza w przypadku wadliwie działającej wentylacji w kotłowni lub niedostatecznego dostarczania powietrza do palników,
- czynniki fizyczne:
 - oświetlenie stanowiska pracy,
 - hałas od urządzeń biurowych,
 - mikroklimat,
 - czynniki chemiczne:
 - związki azotu, które mogą znajdować się w niektórych tonerach do kserokopiarek, drukarek,
 - środki chemiczne zawarte w proszkach, detergentach, pastach, płynach myjąco-czyszczących, smarach, olejach, farbach itp.,
 - czynniki biologiczne:
 - incydentalna praca z wykorzystaniem dokumentów z archiwum – możliwy kontakt z grzybami, owadami (np. roztocza, mole), bakteriami, wirusami,
 - kontakt z bakteriami i brudem (kurz unoszący się w pomieszczeniach podczas sprzątania, dezynfekcja urządzeń sanitarnych, odchody zwierząt),
 - czynniki psychofizyczne:
 - wymuszona pozycja ciała podczas obsługi komputera,
 - obciążenie fizyczne m.in. podczas ręcznych prac transportowych,
 - stres spowodowany przez nawał pracy, sytuacje stresowe w kontaktach z klientami, prowadzenie pojazdu uprzywilejowanego.
3. Uczestnicy szkolenia powinni także posiadać umiejętność rozpoznawania i wartościowania (analizy i oceny) zagrożeń. Najważniejsze metody rozpoznawania i oceniania zagrożeń to:
- pomiary i badania stężeń i natężeń czynników szkodliwych,
 - listy kontrolne,
 - instrukcje obsługi maszyn i urządzeń technicznych,
 - analiza zdarzeń wypadkowych,
 - analiza kart charakterystycznych substancji niebezpiecznych.
4. Następnym etapem realizacji tego tematu szkolenia jest przekazanie wiedzy, jak dokonywać oceny ryzyka zawodowego (różne stosowane metody oceny ryzyka zawodowego), czyli jak zapobiegać skutkom zagrożeń zawodowych. Ćwiczenia praktyczne.

Ad.3

Organizacja i metody kształtowania bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, z uwzględnieniem stanowisk wyposażonych w monitory ekranowe; zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy.

Dobra, sprawna organizacja pracy idzie zawsze w parze z bezpieczeństwem pracy, gdyż jakość pracy zależy w dużej mierze od warunków jej wykonywania, poczucia bezpieczeństwa wśród pracowników i stabilizacji.

Wiele aspektów organizacji pracy wynika z przepisów prawa pracy, w tym regulacji dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. Stosowanie się do nich należy do „minimum programowego”, jednakże dobre praktyki wykonywania zawodu zobowiązują do:

- ciągłego doskonalenia i poprawiania systemów zarządzania oraz
- dążenia do uzyskania w zakładzie stanu, który można nazwać „kulturą bezpieczeństwa pracy”.

Temu celowi służy wprowadzenie systemów zarządzania jakością, środowiskiem, a przede wszystkim bhp. Warto więc przekazać uczestnikom kierunki i wytyczne wynikające z Polskich Norm dotyczących systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

Jednym z elementów zarządzania jest wprowadzanie instrukcji dotyczących wykonywania prac. Temu zagadnieniu należy poświęcić wiele czasu, ponieważ to do kadry kierowniczej należy opracowywanie instrukcji stanowiskowych.

Uczestnicy szkolenia korzystają i nadzorują prace przy użyciu komputera. Wskazane byłoby więc, aby poznali wymagania bhp i ergonomii przy użyciu komputera określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 1 grudnia 1998r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe (Dz. U. Nr 148, poz. 973).

Ad. 4

Analiza okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz związana z nimi profilaktyka; omówienie przyczyn charakterystycznych wypadków przy pracy, ze szczególnym uwzględnieniem wypadków powstałych na skutek niewłaściwej organizacji pracy, oraz związanej z nimi profilaktyki.

1. Podczas szkolenia okresowego należy omówić zadania i obowiązki wynikające z przepisów art. 234 Ustawy z dnia 26.06.1974r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2016 Nr 0, poz. 1666 z późn. zm.) i Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 105, poz. 870). W ramach tematu należy omówić:
 - a) ..pojęcie wypadku przy pracy,
 - b) ..rodzaje wypadków przy pracy: wypadek lekki, indywidualny powodujący czasową niezdolność do pracy, wypadek śmiertelny, wypadek ciężki, wypadek zbiorowy,
 - c) ..ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy:
 - obowiązki w tym zakresie pracodawcy,
 - zabezpieczenie miejsca wypadku,
 - obowiązki pracownika,
 - postępowanie powypadkowe,
 - czynności dokonywane przez zespół powypadkowy,
 - protokół powypadkowy – sporządzanie,
 - zatwierdzenie protokołu powypadkowego,
 - środki profilaktyczne,
 - d) ..wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy:
 - e) ..choroby zawodowe:
 - wykaz chorób zawodowych,
 - podejrzenie o chorobę zawodową,
 - rozpoznanie choroby zawodowej,
 - stwierdzenie choroby zawodowej,
 - f) świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,
 - g) rejestr wypadków przy pracy.

2. Prezentacja uczestnikom szkolenia, w jaki sposób przeprowadzić analizę przebiegu zdarzeń związanych z wypadkiem, by wychwycić jego przyczyny.
3. Omówienie okoliczności typowych wypadków przy pracy oraz zdarzeń potencjalnie wypadkowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na przyczyny wynikające z:
 - złej organizacji pracy,
 - niewiedzy pracowników,
 - zachowań pracowników.
4. Wypadki w drodze do pracy i z pracy.
5. Omówić zakres i celowość podjętych środków prewencyjnych adekwatnych do przyczyn wypadku.

Ad.5

Organizacja i metodyka szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (z uwzględnieniem metod prowadzenia instruktażu stanowiskowego) oraz kształtowanie bezpiecznych zachowań pracowników w procesach pracy.

Instruktaż stanowiskowy pracownika przeprowadza wyznaczona przez pracodawcę osoba kierująca pracownikami lub w przypadku braku takich osób sam pracodawca. Zatem w ramach tematu należy uwzględnić ćwiczenia w prowadzeniu takiego instruktażu celem nabycia przez uczestników szkolenia umiejętności dydaktycznych.

W ramach tematu należy omówić:

- psychologiczne aspekty procesu kształcenia,
- proces uczenia się i nauczania oraz czynniki wpływające na jego efekty, środki dydaktyczne,
- dobór metod nauczania ze szczególnym uwzględnieniem metod nauczania praktycznego (pokaz, instruktaż lub omówienie), metodyka opracowywania zajęć dydaktycznych z zakresu bhp w zakładzie,
- zakres prowadzenia szczegółowego instruktażu stanowiskowego.

Omówić metody prowadzenia instruktażu stanowiskowego, w oparciu o opracowany program instruktażu szczegółowego- ćwiczenia praktyczne.

Ad.6

Zasady postępowania w razie wypadku w czasie pracy i w sytuacjach zagrożeń (np. pożaru, awarii), w tym zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.

1. Obowiązek wyznaczenia pracowników do udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej.
2. Prawidłowe oznakowanie i wyposażenie apteczek.
3. Telefony alarmowe
4. Nauka praktycznego udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej poszkodowanemu w wypadku.
 - a) W razie wypadku przy pracy należy:
 - udzielić poszkodowanemu pierwszej pomocy,
 - zabezpieczyć miejsce wypadku,
 - zawiadomić o wypadku przełożonego oraz służbę bhp,
 - podjąć niezbędne środki eliminujące lub ograniczające zagrożenie.
 - b) Zasady udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej w razie wypadku przy pracy. Postępowanie osoby ratującej powinno wyglądać następująco:
 - ocena zdarzenia, podjęcie działania,
 - jak najszybsze usunięcie czynnika działającego na poszkodowanego,
 - ocena zaistniałego zagrożenia dla życia poszkodowanego:

- sprawdzenie oddechu oraz drożności dróg oddechowych,
 - ocena stanu przytomności,
 - ustalenie rodzaju urazu : rany, złamania itp.,
 - zabezpieczenie chorego przed możliwością dodatkowego urazu,
 - wezwanie pogotowia ratunkowego.
- c) Podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy przy:
- zranieniach,
 - krwotokach,
 - złamaniach,
 - zwichnięciach
 - urazach termicznych,
 - zatruciach,
 - porażeniach prądem elektrycznym,
 - urazach oka,
 - zawale mięśnia sercowego.

Ad.7

Skutki ekonomiczne niewłaściwych warunków pracy (np. świadczenia z tytułu warunków pracy, składka na ubezpieczenia społeczne pracowników).

1. Wykład z tego tematu należy omówić na przepisach Ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t. j. Dz. U. Nr 2015 nr 0 poz. 1242 z późn. zm.) oraz wydanych rozporządzeń do tej ustawy: Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. Nr 234, poz. 1974 z późn. zm.), Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz. U. Nr 200, poz. 1692, z późn. zm.).
2. Warto również wskazać na inne koszty wynikające ze złych warunków pracy, takie jak:
 - straty materialne powstałe w następstwie wypadków przy pracy,
 - ewentualne grzywny nałożone przez organy nadzoru nad warunkami pracy,
 - utrata dobrego wizerunku.

Ad.8

Problemy ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska naturalnego.

Zagadnienia ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska naturalnego ukierunkowane są również na ochronę pracownika (jego otoczenie) przed zagrożeniami zdrowia i życia, a więc są częścią szeroko pojętego bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pracodawcy będący właścicielami, zarządcami lub użytkownikami budynku, obiektu lub terenu ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych. Zapoznanie z podstawowymi przepisami dotyczącymi problemów ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska naturalnego.

1. Omówienie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Ochrona przeciwpożarowa budynków, innych obiektów budowlanych i terenów- podstawowe obowiązki zarządcy.

2. Przeglądy, m.in.: oporności uziemień, przewodów kominowych i wentylacyjnych, instalacji elektrycznej, okresowe przeglądy obiektów budowlanych.
3. Instrukcja bezpieczeństwa przeciwpożarowego.
4. Charakterystyka pożarowa materiałów:
 - a) materiały stałe,
 - b) ciecze palne,
 - c) gazy palne.
3. Źródła zapłonu: otwarty płomień, żar papierosowy, żarówki, iskry, wyładowania elektryczności statycznej, ciepło powstające podczas tarcia, nagrzane powierzchnie.
4. Techniczne systemy zabezpieczeń przeciwpożarowych:
 - a) systemy sygnalizacji pożarowej,
 - b) instalacje gaśnicze (tryskaczowe, gazowe),
 - c) dźwiękowe systemy ostrzegawcze,
 - d) bramy i drzwi pożarowe.
5. Obowiązek zapewnienia łączności ze służbami zewnętrznymi.
6. Rodzaje gaśnic – typy oraz inny sprzęt stosowany do gaszenia pożaru, działanie i sposób ich uruchamiania.
7. Oznakowanie obiektów zgodnie z PN – sprzęt gaśniczy , drogi i wyjścia ewakuacyjne.
8. Postępowanie w razie powstania pożaru:
 - a) powiadomić pracowników znajdujących się w rejonie zagrożenia o niebezpieczeństwie,
 - b) przystąpić do akcji gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - c) gdy własne działania nie przynoszą skutku powiadomić straż pożarną,
 - d) powiadomić pracodawcę.
9. Zasady wezwania straży pożarnej. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia należy:
 - a) podać gdzie i co się pali,
 - b) podać czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
 - c) udzielić wyraźnej odpowiedzi na inne zadane przez dyżurnego pytania,
 - d) podać numer telefonu z którego wzywasz pomocy oraz swoje imię i nazwisko,
 - e) odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie numeru.
10. Zapobieganie pożarom.
11. Osoby wyznaczone do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników.
12. Postępowanie w przypadku powzięcia wiadomości o podłożeniu ładunku wybuchowego.
13. Zagadnienia ochrony środowiska naturalnego:
 - a) rodzaje odpadów,
 - b) gospodarka odpadami , sposób postępowania ,
 - c) ochrona powietrza i zagadnienia z nią związane.

Wykaz niektórych aktów prawnych:

- a) ustawa z dnia 26.06.1974r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2016 Nr 0, poz. 1666 z późn. zm.),
- b) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28.08.2003r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. 2003 Nr 169, poz. 1650),
- c) rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27.07.2004r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 180, poz. 1860 z późn. zm.),
- d) rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30.10.2002r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bhp w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz.1596 z późn. zm.),

- e) rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 01.12.1998r. w sprawie zasad bhp przy organizacji stanowisk pracy z monitorami ekranowymi i urządzeniami kopiującymi (Dz. U. Nr 148, poz. 973),
- f) ustawa z dnia 13.04.2007r. o Państwowej Inspekcji Pracy (t.j. Dz. U. z 2017 Nr 0, poz. 786),
- g) ustawa z dnia 14.03.1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. 2015 Nr 0, poz. 1412),
- h) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. 2012 poz. 1468),
- i) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2017 r. w sprawie wykazu prac uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia kobiet w ciąży i kobiet karmiących dziecko piersią (Dz. U. 2017 Nr 0, poz. 796),
- j) rozporządzenie Rady Ministrów z 24.08.2004r. w sprawie wykazu prac wzbronionych młodocianym i warunków ich zatrudniania przy niektórych z tych prac (t.j. Dz. U. 2016 Nr 0, poz. 1509 z późn. zm.),
- k) rozporządzenie Rady Ministrów z 28.05.1996r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (t.j. Dz. U. Nr 0, poz. 232, z późn. zm.),
- l) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 5.12.2002r. w sprawie przypadków, w których wyjątkowo jest dopuszczalne zatrudnianie młodocianych, którzy nie ukończyli gimnazjum, osób niemających 16 lat, które ukończyły gimnazjum, oraz osób niemających 16 lat, które nie ukończyły gimnazjum (Dz. U. Nr 214, poz. 1808),
- m) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 01.07.2009r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 105, poz. 870),
- n) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24.12.2002r. w sprawie szczegółowych zasad oraz trybu uznawania zdarzenia za wypadek w drodze do pracy lub z pracy, sposobu jego dokumentowania, wzoru karty wypadku w drodze do pracy lub z pracy oraz terminu jej sporządzania (t. j. Dz. U. z 2013 Nr 0, poz. 924),
- o) ustawa z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t. j. Dz. U. z 2015 Nr 0, poz. 1242 z późn. zm.),
- p) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. Nr 234, poz. 1974 z późn. zm.),
- q) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29.11.2002r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (Dz. U. Nr 200, poz. 1692, z późn. zm.),
- r) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. 2009 nr 105 poz. 869 z późn. zm.),
- s) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 01.08.2002r. w sprawie sposobu dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (Dz. U. 2002 nr 132, poz. 1121 z późn. zm),
- t) rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30.05.1996r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. Nr 69, poz. 332, z późn. zm.),
- u) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28.05.1996r. w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów (Dz. U. Nr 60, poz. 279),
- v) rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 02.02.2011r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2011 Nr 33, poz. 166),

- w) ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24.08.1991 (t.j. Dz. U. z 2017 Nr 0, poz. 736),
- x) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07.06.2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719),
- y) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.).

Sporządził: Monika Stefanowicz

Skonsultowano z przedstawicielami pracowników:

Monika Stefanowicz

Zatwierdził

BURMISTRZ
GMINY I MIASTA SZADEK
Artur Ławniczak